

ЛАСЛО БЛАШКОВИЋ

PAINKILLER

Пробудила ме је главобоља. Придигао сам се тешко из столице у којој сам преспавао налакћен на писаћи сто. Сишао сам низ стрме, нестабилне степенице, питајући се како сам ноћас уопште могао да се уз њих успнем. Прошао сам поред Исе, ноћног портира, који је завршавао своју смену. Умало се нисам сударио са чистачицом која је стајала пред огледалом, стискајући уснама шнале, као мајстор ексере.

– Шта ти радиш у мушком тоалету?

– Чистим за вама, одговорила је набусито. – Човече, види на шта личиш?

Док сам се умивао и испирао уста, покушавао сам да заборавим оно што сам управо видео у огледалу. То нисам ја, помислио сам, док су ми капи воде гаснуле на бледом лицу. То мора да је мој алијас. (Наравно да нисам ишао тако дубоко. Нисам имао снаге ни за шта. Само сам се трудио да се не срушим на земљу. Сву своју енергију усмерио сам ка том циљу. Да зауставим, хватајући их за врхове, потресе дојки девојке која није престала да се хистерично смеје.)

Поново сам налетео на Ису, који је био спреман да крене.

– Хоћемо ли на пиво?, упитао је.

– Пиво? Баш бих могао, после свега, да попијем једно пиво.

Ишли смо на ваздух. Сели у први бифе. Гледао сам човека који је седео са друге стране стола, зурећи у своју криглу.

Он не зна због чега сам се упропастио. Пожелео сам да му нешто у вези са тим кажем, али сам само одмахнуо руком. Као да би он било шта схватио. Јуче сам добио одбијеницу из Италије, па сам очајан локао читаве ноћи.

Одбијена је моја молба некој фондацији, осетљивој на сироте уметнике, за књижевну стипендију, која би ми покрила трошкове

шестомесечног боравка у Венецији. Те су стипендије биле згодна ствар, једна се надовезивала на другу, знао сам писце, који се кући нису враћали годинама, све скачући с камена на камен. Срећковић, у ствари, није на том путу морао да ради ништа, многи су од здравственог осигурања које се у стипендију рачуна ставили нове зубе, заменили срчане залиске, нашли страног издавача или нову жену.

Надао сам се да би се, после ове венецијанске, вероватно најугледније стипендије за резиденцијалне боравке уметника (како се то тачно звало), следеће стипендије у новим градовима, у другим државама, низале саме од себе, да ће ми се пружити прилика да крстарим Европом и светом, те да ћу вешто избегавати свој родни град, свој досадашњи живот.

Шта сам од свега тога могао да поверим Исидору, гледао сам његово тупо лице, чудило се шта ја овде радим, овакав, у ово нечувено доба, шта он уопште зна о животу?

У ствари, о том човеку ја нисам знао готово ништа, јавили бисмо се један другом, разменили покоју баналност. Неколико пута седели смо заједно у друштву, у некој кафани, када је неко од запослених, частио колеге за оно за шта се обично части, рођење детета, рођендан, књижевна стипендија или Нобелова награда. Тек сам сада приметио да нас двојица нисмо никада ни сели, овако, сами, без разлога. Били смо само два непозната човека, који вену, згурени над пивом које се златило у ознојеним криглама.

Ах, да. Била је ту ипак једна стварчица. Ису бих понекад видео у друштву дугоноге, кривооке црнке, за главу више од ноћног портира, која би се наслонила на пулт и нешто разговарала са ситним људином. Нисам уопште могао да их повежем. Она чак није била ни глупа.

Виђао сам је, ту и тамо, како пије по читаву ноћ с једним од мојих првих уредника В.Д.-ом, потоњим вршиоцем дужности мога пријатеља, по кафанама где се могло банчити до јутра. Чак сам им се и ја једном придружио, примећујући колико је задивљена В.Д.-овим хумором, смејала се гласно, чак и када би јој он, као детету, показао свој дебели прст.

В.Д. је напрасно умро, нисам био у граду када се то десило, а и нисмо, рекох, били богзна колико блиски. Упутио сам се ка својој редакцији и, замишљен, скоро налетео на црну девојку (нисам јој запамтио име), док је стајала на улазу, и говорила Иси нешто, кроз стакло, као странка.

– Хеј, зауставио сам се, ти мораш знати од чега је умро В.Д.

– Од чега?, одговорила ми је осорно, као да сам рекао нешто тотално непримерено. – Од чега би он могао да умре, осим од онога од чега је и скончао?

Застала је, па ми се обратила као да сам нешто скривио.

– Од излива крви у његов савршени мозак, преоптерећен идејама и сликама које нису трпеле урамљивање, па чак и ако се радило о крвном суду.

О дрангулијама вена, пало ми је на памет, али нисам рекао ништа. Само сам климнуо главом и отишао својим путем, остављајући Ису и црнку да ћућоре, ђаво би га знао о чему.

Нисам уопште спојио то двоје људи, као да сам био обневидео од девојчиног одушевљења В.Д.-овим досеткама, нисам видео ово двоје заједно. Није ми падало на памет да се Иса спремао да запроси црну девојку, да може помислити како хоћу да га увредим помињањем мушкарца који је можда био љубавник његове мртве драге, односно, њен љубавник умро од можданог удара, све ми се мешало, глава ме је још болела несносно.

И В.Д. је патио од честих главобоља, али се плашио да оде лекару, био је од људи који мисле да могу све да поднесу на ногама. Пио је аналгетике с ракијом да би умањио главобољу од високог притиска, тог тихог убице (како се то каже), убице који пуца на високо, тачно у главу, у потиљак.

Уопште нисам примећивао да је Иса изгледао као да сам му поклонио жуту ружу, која би симболисала његову љубомуру, говором цветова, то јест, њихових боја које, по регрутној комисији, нисам могао распознати довољно добро, а по мојој професорки сликања из уметничке школе Богдан Шупут, знао сам да их сложим као нико мој.

– Ето, тако стоје ствари, рекао сам Иси, који је испијао пиво, на које смо отишли после његове ноћне смене и мог краткотрајног, обезнањујућег крућења у столици за љуљање у редакцији, у коју сам отишао право из рупе оног нашег некадашњег директора.

– Ти си пичка, рекао ми је Исидор, стежући пуну криглу.

Био сам потпуно збуњен, растурен од ноћи и лоших вести које сам добио, буљио сам у човека којег сам једва познавао, а који ме је идентификовао са пичком. И који ми је изразом свог тупог лица предочавао како сам га ујео за срце, понижавајући га пред његовом будућом женом.

Онда ме је позвао да изађемо напоље, што је био будаласт предлог, ако већ хоћеш тучу – удри одмах, што сам и урадио, бесан на неправедну венецијанску комисију, подигао сам своју криглу, као да бих да се помирљиво куцнемо, а кад је он махиално испружио руку, ударио сам га криглом у лице.

Његова крв почела је да липти из сломљеног носа. Иса се покрио шакама, келнер је стајао укочен, стишћући нервозно крпу за брисање у једној, а запенушану чашу у другој руци. Устао сам,

извадио новчаницу из цепа, нисам ни гледао коју, да ли преплаћујем рачун, или ми фали још пара, која ће санирати направљени неред, устао сам, дакле, и мирно изашао на сунце, које је било тако јако и изненађујуће да сам морао зажмурити, крајичком свести схватајући да ме је управо прошла главобоља.